

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

«Kmetovalec» izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 430 D, na $\frac{1}{4}$ strani 200 D, na $\frac{1}{8}$ strani 100 D, na $\frac{1}{16}$ strani 65 D, na $\frac{1}{32}$ strani 35 D.
Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo;
tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št 17. Ljubljana, 15. septembra 1922. Letnik XXXIX.

Obseg: Pomen „Kmetovalca“ kot uradnega glasila Kmetijske družbe za Slovenijo. — Beseda sotrudnikom „Kmetovalca“.

— Zakon minima. — Konec. — Snetjavost pri žitu. — Osušeni zrezki sladkorne pese. — O vrednosti hlevskega gnoja.
— Sadjarji Slovenije! — Ocena knjig. — Kmetijsko šolski vestnik. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice.
— Uradne vesti. — Družbene vesti. — Inserati.

Pomen „Kmetovalca“ kot uradnega glasila Kmet. družbe za Slovenijo.

V vsaki kronovini bivše Avstrije je bila poprej ena glavna kmetijska korporacija, ki je vršila v svoji pokrajini, takorekoč v prenešenem delokrogu, podrobno delo za pospeševanje kmetijstva po naročilih kmetijskega ministrstva na Dunaju, v katerem je bilo vse delo osredotočeno (centralizirano). Te korporacije so bile „Kmetijske družbe“ kot zasebna društva, pozneje so pa prišli na njih mesto uradni (oficijalni) „Deželni kulturni sveti“ in končno sta ostali Kmetijski družbi v Lvovu in v Krakovem, ker se Poljaki nikdar niso hoteli popolnoma podvreči Dunaju, in Kmetijski družbi za Štajersko in enaka družba za Kranjsko. Štajerska Kmetijska družba, ki se ni znala prilagoditi razmeram zadnjega polstotletja, je menda že izginila ali je v zadnjih izdihljajih in tako živi, in sicer čvrsto, samo še naša družba, ki je svoj delokrog razširila na vso Slovenijo.

Kmetijska družba za Kranjsko je bila najstarejša in je danes 155 let stara, sploh najstarejša kmetijska korporacija te vrste na svetu. Če se bo znala prilagajati razmeram in bo znala biti kos svojim nalogam, ji je sojeno še dolgo življenje, ker ima trdno gnotno podlago. Če bo znala!

Glavne kmetijske korporacije so imele poglavitno nalogo širiti med širokimi plastmi kmetijskega prebivalstva kmet. prosveto in ko je znanje čitanja postalo splošno, so jele izdajati svoja „uradna glasila“, naša družba na pr. l. 1843. „Novice“ in od l. 1884. naprej „Kmetovalec“. Čim bolj se je prosveta širila, nastajala so

nova kmetijska društva in poleg njih društva za posamezne kmetijske panoge. To je bilo vzrok, da so se jela uradna glasila med Nemci in Čehi omejevati samo na dežansko uradne razglase svojih korporacij, saj so imeli Nemci in Čehi vsepolno kmetijsko - strokovnih listov, znanstvene in poljudne vsebine, ki jih je vsak lahko za malo denarja naročal in čital.

Pri nas v sedanji ljubljanski oblastniji je bilo in je še sedaj drugače in to tudi velja za mariborsko oblastnijo, ki obe skupaj tvorita Slovenijo.

Slovenci, razen „Čebelarja“ in „Sadjarja“, nismo imeli v zadnjem času drugega kmetijsko - strokovnega časopisa kakor uradno glasilo naše družbe „Kmetovalca“, in uradna slovenska „Naznanila“ Celovskega deželnega kulturnega sveta, Goriške in Štajerske kmetijske družbe ter „Konjerejske družbe za Štajersko“.

Nemške „Mittheilungen“, izdajane skraćeno v slovenskem jeziku v Celovcu in Gradcu, so bile že v izvorniku slabe za kmetijske zemljelce, in prelagačci so si delo prav pametno olajšali, zato so mnogokrat neprikladne nemške spise prezrli in so rajše objavljali spise, ki so jih preprosto iz „Kmetovalca“ ponatiskovali (pogostokrat niso navajali niti vira).

Uradno glasilo naše družbe „Kmetovalec“ ima pa z ozirom na naše slovenske razmere poseben pomen.

Mi imamo opraviti v ogromni večini, skoraj da izključno, z malimi kmetijskimi zemljelci, od katerih se ne sme zahtevati, da bi kot udje družbe imeli poleg „Kmetovalca“ naročen še kak drug slovenski splošni strokovni list, ki ga zaenkrat sploh ni. „Kmetovalec“ kot glasilo naše družbe, ki je prosvetna, mora biti

Živinorejci! Pozor! Kmetijska družba oddaja sladko seno po pribl. 9 K in slamo po pribl. 5 K za kg franko vsaka železniška postaja Slovenije v celih vagonih. Naročila je takoj odposlati družbi.

v prvi vrsti poljudno-poučni kmetijski list in prav na zadnje pridejo z ozirom na njih važnost šele družbene uradne vesti. Večji, strokovno izobraženi posestniki, ki sedaj še itak znajo nemški, ti si lahko naroče kak nemški list, ki je primeren njih strokovni naobrazbi; to velja tudi za kmetijske strokovnjake, ki ne morejo in ne smejo izhajati zaradi nadaljnjega svojega izobraževanja brez kmetijsko-znanstvenega lista.

„Kmetovalec“ je torej uradno glasilo naše družbe, a ostati pa mora v prvi vrsti skrajno poljudno pisan poučen kmetijski list, v katerem naj ni prostora za znanstvene razprave, ki jih 99% čitateljev ne razume. To naj imajo naši gg. sotrudniki vedno pred očmi, zlasti strokovnjaki, in naj se ravnajo po navodilih naslednjega spisa. Dolžnost uredništva in družbenega glavnega odbora pa je, se tega stališča v prid družbenih udov in družbe do skrajnosti držati.

Sedaj dobimo z delitvijo Slovenije v Mariborsko in Ljubljansko oblast dve pokrajini, sicer drago, a široko avtonomijo, posledica bo brzkone ustanovitve dveh novih kmetijskih družb, oziroma dveh uradnih „kmetijskih zbornic“, ki pa bosta le na papirju, če ne bo zmognili ljudi in ne bosta imeli svojih uradnih glasil. Nastala bo tekma, ki jo je v prid dobri stvari le želeti, a naša staroslavna družba bo ostala in dobro urejen in pisan „Kmetovalec“ bo družbeni glavni instrument pri tej tekmi zmagovati.

Beseda sotrudnikom „Kmetovalca“.

Tisti, ki pišejo poučne kmetijske spise za „Kmetovalca“ (ali pa za druge liste), so „pisatelji“.

Delo pisateljev leposlovnih spisov je drugačno od onih strokovnih spisov. **Leposlovec**, ki hoče kaj pridati pisati, mora jezik v vseh pogledih obvladati, mora imeti estetični čut, fantazijo, izvirnost itd. Njegovi spisi imajo biti umotvori in za vse to mora imeti poleg vaje prirojen dar (talent). **Pri strokovnem pisatelju** se pa v prvi vrsti zahteva obvladanje stroke, lahko umljivo spisovanje, razen pri učenjakih ni potrebna izvirnost ter končno vaja. Z vajo more strokovni pisatelj do gotove meje nadomestiti prirojeni dar, če ga nima, dasi dobrega strokovnjaka, ki naj piše dobre poljudne strokovne spise ni, ne da bi imel v to svrho prirojenega daru, zato tudi pri velikih narodih niso strokovni poljudni pisatelji mnogoštevilni.

Vsi kmetijski strokovnjaki, ki so javni nastavljeni za pospeševanje kmetijstva, so dolžni literarno delovati, bodisi s spisovanjem poljudnih člankov v kateremkoli listu ali poljudnih kmetijskih knjig. Nihče naj se ne izgovarja, da ne zna ali ne more, on mora in vaja bo vse težkoče premagala. Jezikoslovno spis popraviti in opiliti je naloga korektorja in urednika; iz natisnjenega spisa naj pisatelj posname popravke, ki naj se jih v bodočnosti ogiba, pa bo kmalu postal dober strokovni pisatelj. Vsi začetniki so častihlepni, zato pišejo „učene“ in dolge članke, ki prav nič niso primerni za „Kmetovalca“. Vaja se prične s kratkimi in preprostimi spisi, ki jih vsakdo mora razumeti, da le zna čitati.

Eno načelo pa imej vsak strokovni pisatelj poljudnih kmetijskih ali sploh strokovnih spisov pred očmi: Smatraj onega, ki bo spis čital, pa naj bo inteligent ali najpreprostejši kmet-ski zemljedelec, za največjega tepeca, zato piši skrajno poljudno in dobro pre-

misli, če se ne da v spisu kaj napačno razumeti. Zraven vsega pa ne piši dolgočasno, ampak zanimivo, in tako boš lahko znanstveno tezo spravil kot podlago umnega kmetijstva med široke sloje teoretično neizobraženega kmetijskega stamu. Pisec tega članka ima skušnjo, da so v strokovnih rečeh izobraženci ne-umnejši nego kmetje.

Sedaj pa še navodila za spisovanje kmetijskih strokovnih spisov za „Kmetovalca“.

Vnanja oblika člankov za „Kmetovalca“. Važen je že naslov spisu! Izberi naslov, ki vzbudi zanimanje in radovednost. Marsikdo se zapelje čitati spis samo zaradi napisa. — Ne piši dolgih člankov! En stolpec (kolona) ali dva zadostujeta. Če s tem prostorom ne izhajaš, raztrgaj snov in jo objavi pod raznimi naslovi v več člankih. Delaj odstavke! Važne stavke v rokopisu podčrtaj, da bodo v tisku razprto tiskani. Prav važne reči dvakrat podčrtaj, potem bodo debelo tiskane. — Tak članek ljudje radi čitajo, četudi ni najboljši.

Dolg članek (celo več strani) brez odstavkov z enakomernim tiskom je že za oči dolgočasen, malokdo ga čita in gorje, če je spodaj tiskano: Dalje sledi. Urednikova dolžnost je v takih listih, kakor je „Kmetovalec“, iz lastne moči take članke popraviti: on sam mora določiti odstavke in spis razkosati na več spisov pod raznimi naslovi, da se ogne nesrečnemu: Dalje sledi. Učimo se zlasti od ameriškega časopisja, ki dosledno računi s tozadevnimi človeškimi slabostmi. Ljudi moramo prisiliti k čitanju, zato je v to svrhu vsako pametno in pošteno sredstvo dobrodošlo.

Vsebina spisov v „Kmetovalcu“. Ta mora biti samobesedi umevno kmetijsko-strokovna, pisana za praktično porabo z ozirom na naše domače razmere. Vse je izpušiti, kar za nas ne velja. Spis bodi letnemu času primeren (aktuelen). Poleti objaviti članek o prepotrebem branjanju travnikov pomladi; meseca oktobra pisati o zatiranju peronosporit itd. je vobče neumestno. Vse v pravem času, kajti vedno izhajajoči kmetijski list ni učna knjiga! Seveda so spisi, ki so za vsak čas primerni. — Pri spisovanju dobro pretehtaj kaj zapišeš, da ne narediš strokovne napake; če si še tako gotov, zaradi gotovosti volje poglej v znanstveno knjigo. Če se ti pa pripeti napaka, ki bi jo urednik moral popraviti, a je ni, potem nastane polemika in se morajo polemičarji zdržati vsakega zbadanja in napadov. Ne misli, da si učenjak, ki vse ve, ampak le ono, kar si se od drugih naučil, zato glede vsebine ne moreš biti izviren, in če treba, naj te ni sram tuje viře rabiti. Uči se od tujih pisateljev poljudnejšega pisateljevanja. Pisec tega spisa, ki je veliko pisal in ni imel časa si glavo beliti, je dobre spise kar preprosto na slovenski jezik preložil ter je pošteno navedel vir, pri knjigah je pa seveda prosil pravico prelaganja in je plačal honorar. — Ogibaj se tujk, saj se skoro vsaka da nadomestiti z domačo besedo, ali pa reč opiši in prideni tujko v oklepaju. — Zdrži se vsake ironije, ker je večina čitateljev ne razume in jo zares vzame. — Slabo in napačno kmetovanje previdno ožigosaj, ne da bi bil razžaljiv.

Spis ne sme biti znanstven, ker ga „Kmetovalčevi“ čitatelji ne razumejo in ga zato ne čitajo. „Kmetovalec“ se ne izdaja za 1° strokovno in znanstveno naobraznih; tudi ne sme biti znanstveno-poljuden, kajti za take spise je tudi potrebna vsaj pičla znanstvena naravoslovna izobrazba, ki je nimajo niti naši absolventje srednjih šol (realk in gimnazij).

Spis mora biti skrajno poljuden in znanstvena teorija mora biti tako razložena, da jo vsak razume, ki le čitati zna, t. j. pisani morajo biti po domače.

Primerni strokovni članki za „Kmetovalca“ so oni, ki venomer vzbujajo k umnem kmetovanju in njegovemu napredovanju. Vse že znane reči je ponavljati in nanovo je naše kmetovalce seznavati z novimi izumi kmetijstva in njegovega obrata, kajti mnogo je pri nas še zamujenega in neznanega. Tako je n. pr. važno popularizirati poznavanje biologije tla, nauka o podedovanju, ki je podlaga umnemu rastlinarstvu in živinoreji, zatirati je v našem intenzivnem obratovanju rejo govejih pasem, ki so le za vzrejevanje volov, poučevati je, kako je z znanstveno utemeljeno odbiro in z bastardiranjem priti do mlečne živine itd., itd. — Strokovnjaki-sotrudniki naj pa imajo pred očmi, da so kmetijsko šolo zapustili z nezadostno in neprebavljeno teorijo, da se morajo sami kar naprej izobraževati, učiti se morajo dobro šolsko znanost spraviti v sklad s kmetijsko prakso, in če hočejo med narodom kaj doseči, morajo temeljito poznati svoje delovne okrožje in psiho ljudstva. Toda dovolj o tem, kajti vse to izčrpno obravnavati ni tukaj prostora.

Vse tu zapisano velja prav obrnjeno tudi za **kmetijska predavanja**. Pri predavanju pa pride tudi razpoloženje v pošte, kajti predavanje se ne more odpovedati, dočim se spisanje članka lahko odloži, če človek ni ravno razpoložen.

Zakon minima

(Ta spis po domače pojasnjuje odlomek iz kmetijske kemije, ki ga mora vsak kmetovalec poznati, če naj pojmi bistvo, rabo in potrebo umetnih gnojil. Spis naj kaže kako je pisati poučne članke za „Kmetovalca“, če naj se kmetški zemljedelec seznanja z znanstvenimi rečmi, o katerih ne more biti poučen, pa jih vendarle mora približno poznati.)

Zakon minima!? Že zopet kak nov zakon v nadlego kmetu, bo večina vzkliknila, ki bo čitala naslov. Da, to je zakon, pa ne nov, ki ni od državnih oblasti narejen, ampak je star zakon, od Boga postavljen, ki ga vsak kmetovalec mora poznati, če hoče biti umen in več pridelovati nego doslej.

Poslušaj!

Rastlina je živo bitje kakor žival, ki vzklije iz semena, rase, dela seme in se razmnožuje. Edino le Bog je ustvaril svet iz nič. Tega rastlina ne more; če naj zraste, mora dobivati hrano. Rastlina dobiva pretežni del hrane iz zraka, ki obstoji iz dušika, kisika in ogljikove kisline, ostali manjši del pa iz tla. Za hrano rastlinam, ki jo dobivajo iz tla, skrbi kmetovalec z gnojem, za rastlinsko hrano iz zraka se mu ni treba brigati.

Poglavitne rastlinske hranilne snovi v tleh so **dušik**, **fosforova kislina**, **kalij**, apno, železo, kremenčeva kislina, žveplo itd.

No, apna je navadno dovolj v tleh, železa, kremenčeve kisline, žvepla itd. pa vedno dovolj, zato se kmetovalcu večinoma za te hranilne snovi sploh ni treba brigati.

Kaj drugega je pa z dušikom, fosforno kislino in kalijem. Če teh ni v tleh dovolj rastline ne morejo uspevati. Za zadostne in dobre pridelke jih vobče ni dovolj, zato jih moramo z gnojenjem njiv in travnikov rastlinam nuditi. O gnojenju z dušikom, ki ga rastline po-

sredno dobivajo iz zraka in neposredno iz hlevskega gnoja, na tem mestu ne pišem, da spis ne bo predolg.

Pri zauživanju hranilnih snovi po rastlinah so pa posebnosti, ki jih je treba poznati, če naj se umno gnoji in rabi neobhodno potrebna umetna gnojila.

(Vse tu povedano je s posameznimi spisi še podrobneje razložiti ali pri poučnem govoru obširno pojasniti.)

Da namignjeno posebnost stolmačim, povem tole za zgled:

Na enem hektaru (10 mernikov posetve) naših bolj-
ših travnikov pridelamo povprečno vsega sena z otavo vred 100 q (centov), torej na enem aru (enem merniku posetve) en cent, t. j. 100 kilogramov.

Vzemimo en cent (100 kg) prav suhega sena, ki pa ima še vedno nekaj vode v sebi, ter ga polagoma in previdno sežigajmo na kakih tlakanih tleh, da se bo ves izpremenil v čisti pepel ne da bi ostalo kaj ogljenih ogorkov in da bo mogoče vsega skupaj pomesti. Sežgali smo torej 100 kg sena, od katerega je ostalo kakih 6 kg pepela. Kam je šel ostanek od 94 kg? V obliki plina in dima nazaj v zrak, od kjer so ga rastline kot hrano dobile. Kaj je pa pepel? Pepel je hrana, ki so jo rastline iz zemlje vzele.

Rastline sestoje torej iz zgorljivih snovi, ki se sicer netočno imenujejo tudi organske, in iz nezgorljivih snovi, ki tvorijo pepel in se imenujejo **rudninske snovi** ali neorganske.

Kaj pa je pepel? Pepel je mešanica cele vrste rudninskih rastlinskih hranilnih snovi, med katerimi so nekatere navzlic svoji majhni množini silno važne. Iz česa pepelova mešanica sestoji, more kemik v svoji delavnici (laboratoriju) in s svojimi pripravami dognati, dasi nekatere sestavne dele pepela more tudi vsak drug pаметen človek izločiti. N. pr. kuhaj pepel na vodi, pa dobiš splošno znano tekočino, ki se imenuje „lug“. Odcedi popolnoma čisti lug ter ga toliko časa kuhaj, da vsa voda izhlapi. Na dnu lonca končno ostane suha umazano belkasta sol, ki se imenuje **pepelika** ali **potašel**. **Pepelika** je ogljikovokisl **kalij** in kalij je silno važna rastlinska hranilna snov, ki je v naših tleh ni dovolj, zato posebej gnojimo poleg s hlevskim gnojem ali gnojnico z umetnim gnojilom, ki ima v sebi kalij, t. j. s kajnitom ali s kalijevo soljo. Kemik pa najde v pepelu še nadvse važno **fosforovo kislino**, in apno, železo i. dr. snovi, ki so sicer kot rastlinska hranila tudi važna, a jih je izvzemši imenovane kisline v naših zemljah navadno več kakor dovolj. **Fosforove kisline**, ki je je v 100 kg sena vsaj od $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ kg, pa v naših zemljah že od narave ni dovolj in večji del, kar je je bilo, smo jo iz naših tla v teku stoletij izropali. V dozoreli rastlini gre skoraj vsa fosforova kislina v seme (žitno zrnje), ki smo ga porabili za kruh, a veliko vredno človeško blato smo nespametno potratili, saj so stranišča na kmetih le dobrega polstoletja običajna in še danes se straniščina premalo upošteva. Kost živali, vzraslih s krmo naših tla, obstoje poglavito iz fosforovokislega apna. Kje so te kosti? Šle so v teku stoletij z naših kmetij in ž njim milijoni kg fosforove kisline. Grešili smo in sedaj nam gre pokora, zato moramo z umetnimi fosfatnimi gnojili drago plačevati fosforovo kislino, ki smo jo poprej, sicer nevede, zapravljali in po svetu raztrosali.

Sedaj pa eno primero v domače stolmačenje zakona minima.

Pustim skuhati velik kotelj gulaža in povabim na gostijo vse kmetovalce vasi, ki so poslušali moj govor o pomenu umetnih gnojil. Vsakemu dam v desno roko

žlico, v levico pa okroglo žemljo s petimi rogji. Preden pa prično jesti, jim velim, t. j. postavim zakon, po katerem smejo jesti, ker sem jaz gospodar gulaža. Ta zakon se glasi: **Na vsako žlico gulaža, ki jo zajameš in poješ, moraš prigrizniti en roglj žemlje.** Vsi prično jesti, a kmalu odlagajo eden za drugim žlice, dasi so lačni in jim gulaž diši, ki ga je še polno v kotlu. Zakaj? Držali so se od mene postavljenega zakona: pojedel je vsak vseh pet rogljev svoje žemlje, a gulaža ne sme več zajemati in jesti, ker je že pojedel celo žemljo, dasi ga je še dovolj. Glasom mojega zakona je bilo odvisno zauživanje množine gulaža od rogljev žemelj, ki jih je bilo premalo!

Enak zakon velja tudi pri prehranjevanju rastlin v zemlji. Če naj rastlina dobro uspeva, mora biti zemlja ne le dobro obdelana, ampak tudi rodovitna. Rodovitna je pa tista zemlja, ki ima v sebi vse rastlinske hranilne snovi v zadostni množini. Ako je le ene hranilne snovi premalo, ne bo pridelek zadosten, če je tudi drugih odveč. To je zakon minima, ki ga je Bog postavil rastlinam. Zakon minima, ali po slovenski rečeno, **zakon najmanjše množine**, slove: „Rastlina se pri svoji rasti ravna po tisti rastlinski hranilni snovi, ki jo je glede na potrebo najmanj v zemlji.“

Za kmetovalca pridejo v poštev le dušik, fosforova kislina in kalij.

Z dušikom vobče moremo rastlinam dovolj postreči s hlevskim gnojem in z gnojnico, če ž njima pravilno in skrbno ravnamo, vrhutega dela hlevski gnoj zemljo še iz drugih vzrokov rodovitno.

V naši zemlji in v našem hlevskem gnoju ter gnojnici je pa premalo fosforove kisline in kalija, zato moramo te hranilne snovi nadomestiti z nakupom fosfatnih in kalijevih umetnih gnojil, če naj dosežemo toliko velike pridelke kakor v naprednih deželah. Brez umetnih gnojil ni umnega kmetijstva, to nas uči zakon najmanjše množine, ki ga pač more vsakdo umeti, ki je ta spis pazljivo prebral, če se tudi ni nikdar učil kmetijske kemije.

Iz tu povedanega jasno sledi, da ne rabimo fosfatnih in kalijevih umetnih gnojil, ki nam prizadevajo veliko stroškov, zaradi tega, da se lahko umni in napredni imenujemo, ampak le zaradi tega, ker imenovanih hranilnih snovi ni dovolj v zemlji in ker hočemo več pridelati. Umetna gnojila so za kmetovalca sitna, toda neobhodno potrebna za zvišanje pridelovanja, navzlic vsemu **je pa bil, je in ostane dober hlevski gnoj prvi.**

Konec!

Predstoječi trije spisi so medseboj v tesni zvezi in lahko bi izišli kot en spis pod naslovom: „Pomen „Kmetovalca“ in kako bodi pisan“. Vse v en spis stlačiti, namenoma nisem hotel, ker bi dolg spis malokdo čital in ker sem hotel pokazati, da se da obširna snov v več kratkih samostojnih sestavkih obravnavati, ki jih ljudje raje čitajo.

Podal sem navodila za gg. sodelavce iz strokovnih in praktičnih krogov na podstavi svojih skoraj štiridesetletnih izkušenj in izbral sem namenoma za zgled odloomek iz kmetijske kemije, ki je za lajka silno pust, a se vendar da tudi preprostem kmetskemu zemljedelcu brez vsake strokovne naobrazbe umljivega in užitnega narediti, da le čitati zna. Vsa kmetijska teorija se da na enak, odnosno podoben način po domače obravnavati. To je pa tudi potrebno! Samo recepte dajati, nič ne

velja. Vsak pouk, vsako novo navodilo ali nasvet za umno kmetovanje mora biti v naših razmerah utemeljeno!

Pri poljudnem razkladanju znanstvenega kmetijstva po domače se pa mora marsikaj izpustiti ali na poseben način zasukati, da je res razumljivo. Jedro pravega zmišla pač mora brez napake ostati, če se tudi besede zvedo natančno ne krijejo in nastane vedé kaka netočnost. To zapišem, da kak „učen“ strokovnjak, ki je ravno kar šolo zapustil, ali ki ne zna naučene teorije v praksi porabiti, ne bo dlake cepil. Kdor ne pozna psihe kmeta, ta ne more zanj pisati! Izučen pa nihče ne pride na svet in ne iz šole: človek se uči, dokler živi.

Prosimo po teh navodilih na vseh straneh sodelavstva pri „Kmetovalcu“, nihče naj se ne straši: vaja naredi mojstra!

Gustav Pirc.

Snetjavost pri žitu.

Dandanes je žito veliko več vredno nego je bilo pred vojno, vsled česar občutimo veliko bolj vsako vremensko neizgodo (uimo) in vsakega škodljivca, ki nam zmanjša ta pridelek nego svoj čas pred vojno. Vsled tega moramo tudi bolj paziti posebno na škodljivce, da se po možnosti obvarujemo škode, ki jo nam često povzročajo. Večkrat napadajo naša žita razni živalski škodljivci, ki pa navadno ne povzročajo ravno take škode, da bi se bilo treba proti njim boriti. Hujše so razne vrste gliv, med njimi različne rje, ki smo jim pa tudi težko kos, ker napadajo žita ob času, ko se jih je težko ubraniti. Najhujše so pa sneti, ki zamorejo uničiti ves pridelek; proti tem pa imamo uspešna sredstva.

Med sneti štejemo sledeče: smrdljiva snetjavost na pšenici; prašna snet na pšenici; odkrita snet na ječmenu, krita snet na ječmenu, odkrita snet na ovsu, krita snet na ovsu, snetjavost na ovsu, bulava snet na koruzi, snetjavost na rženih steblih.

Kako se je pa ubraniti različnih snetjavosti? To ni tako težko, kakor bi se na prvi pogled morda mislilo. Troši teh sneti, recimo seme teh gliv, se nahaja navadno na zrnju žit ali pa v zemlji. Razvije se pa le, ako začne zrno kaliti, torej se mehčati, tedaj požene svoje podgljive v zrno in tam se razrase v rastlino in naposled v klas in v zrna, kjer uniči vsebino žitnih zrn. Preprečiti se torej mora, da se troši ne morejo razviti v glive in prodrati v zrno.

Kako se pa to doseže? Če se uniči vse trose, ki se nahajajo na semenskem žitu in obda zrnje s tako snovjo, ki kaljivosti zrna ne škodujejo, pač pa zabrani, da se glive sneti ne morejo razvijati in prodrati v zrno. Semensko žito se mora torej razkužiti.

Seme se razkuži s tem, da se ga namaka v taki raztopini, ki je za glive strupena in jih umori. Takih strupenih snovi je mnogo: vroča voda, formalin, modra galica, uspulum in nešteto drugih manj znanih, katera vsa dobro učinkujejo, če se jih le pravilno uporablja, da prvič ne škodujejo kaljivosti zrna in drugič, da zanesljivo umore vse trose gliv.

Najbolj znana sredstva sta modra galica in nalašč v ta namen pripravljena snov „Uspulum“, ki vsebuje živo srebro in je strupeno. Za namakanje semena je vzeti $\frac{1}{2}$ kg modre galice na 100 litrov vode, torej $\frac{1}{2}$ odstotno raztopino. Pri rabi sredstva „Uspulum“ pa zadostuje $\frac{1}{4}$ kg na 100 litrov vode. Pri tem se postopa lahko na dva načina: semensko žito se namaka, ali se ga pa oškropi in premeče.

Pri namakanju je ravnati sledeče: V 10 litrih tople (ne vroče) vode se raztopi $\frac{1}{4}$ kg „Uspuluma“ ter se med neprestanim mešanjem doliva toliko vode, da se dobi 100 litrov raztopine, ki pride v primerno kad. V to raztopino se strese polagoma pšenico, ki se jo hoče razkužiti, tako da se vsekakor vsako zrno zmoči, kar se doseže z neprestanim mešanjem. Na površju plavajoča lahka zrna, ki so ponavadi snetiva, je pobrati s kakim sitom in jih uničiti. Raztopina mora pri namakanju stati vsaj pest visoko nad vsipanim zrnjem. To namakanje se olajša, če se postavi v kad z raztopino kak primeren koš, ki se je znotraj obdal z vrečo, ter je šele v ta koš vsipati žito. Po dovršenem namakanju je namreč lahko izvleči vse žito naenkrat iz raztopine. Bolj gotov nam je uspeh, če vzamemo $\frac{1}{4}$ kg „Uspuluma“ na 100 litrov vode.

Med namakanjem se mora žito večkrat premešati, da pride tekočina do vseh zrn. Pšenico, rž in koruzo je namakati v taki $\frac{1}{2}$ % raztopini po eno uro, ječmen in oves pa po dve uri. Potem se izvleče seme, se ga razprostre na kak suh pod in se ga pusti, da se pred setvijo osuši. Tak pod se pa mora popreje razkužiti s „Uspulumom“, da se na njem ne nahajajo kaki trosi in sneti.

Za namakanje se potrebuje približno sledeče množine $\frac{1}{4}$ % raztopine „Uspuluma“: za 100 kg pšenice, rži, koruze 100 litrov raztopine, za 100 kg ječmena, ovs 120—140 litrov raztopine. Raztopina, ki po namakanju prvih 100 kg žita ostane, se lahko uporabi za namakanje nadaljnjih 100 kg žita, le se ji mora dodati še toliko raztopine, da se doseže zopet 100 litrov.

Tako se porabi pri prvih 100 kg žita 100 litrov raztopine, pri vsakih nadaljnjih 100 kg žita pa le po 20—25 litrov.

Drugi način razkuževanja je škropljenje in premešanje semen. Ta način se pa vrši le na kakem cementnem ali asfaltnem, neprodinrem podu ali tlaku. Prostor se mora popreje razkužiti z „Uspulumovo“ raztopino.

Pri tem načinu razkuževanja je vzeti 50 gramov (t. j. peti del četrta kilograma) „Uspuluma“ in jih je raztopiti v 10 litrih vode, pri čemur se mora neprestano ta snov mešati. S tako $\frac{1}{2}$ % raztopino je poskropiti s kakim zalivalnikom 100 kg žita, ki ga je ob škropljenju neprestano mešati, da se vsako zrno obda s to strupeno snovjo. Tak kup žita je premetati 6—8 krat, da se gotovo vsako zrno zmoči. Tako oškropljen kup žita se pokrije s kako čisto rjuho ali vrečo, itd., ter ga je pustiti 8—10 ur na mestu v miru. Potem šele ga je razprostreti na tanko plast, da se osuši. Šele, ko je suho, se ga poseje.

Če se ravna tako s semenskim žitom, se je lahko prepričano, da bo z njiv kmalu izginila vsaka snetjavnost in pridelek bo redno zdrav.

Kmetijska družba ima v zalogi modro galico kakor tudi „Uspulum“, ki se nahaja v kovinastih posodah po 1 kg in po $\frac{1}{4}$ kg. Ker se bliža čas setve pšenice in rži, priporočamo vsem kmetovalcem, da si takoj nabavijo to razkuževalno sredstvo in z njim očistijo svoje seme pred trosi snetjavnosti.

Osušeni zrezki sladkorne pese.

Pomanjkanje krme v letošnjem letu sili Kmetijsko družbo, da skuša, kjer le mogoče, dobiti primerna krmila za naše živinorejce. Sedaj se ji je posrečilo nabaviti krmilo, ki je v krajih, kjer se podeluje sladkorna pesa, zelo cenjeno in iskano. To so osušeni zrezki sladkorne pese, ki tvorijo eno najvažnejših krmil.

Zrezki sladkorne pese tvorijo izluženo snov sladkorne pese, iz katere se pripravlja sladkor. Ti izluženi zrezki vsebujejo do 93% vode in 4.7% brezdušičnatih snovi, t. j. povečini sladkorja. Ker se pa ti sveži zrezki ne dajo hraniti, se osušijo v primernih sušilnicah, da se izloči voda. Tako osušeni zrezki se dajo hraniti dolgo dobo in tudi brez velikih stroškov prevažati iz kraja v kraj.

Osušeni zrezki vsebujejo še približno 11% vode, 4% prebavne beljakovine in 50% ogljikovih vodonov, t. j. povečini sladkorja. Škrobna vrednost tega krmila je 52, t. j. veliko večja kakor od navadnih otrobov in nekaj manjša od oljnatih tropin.

Kot krmilo tvorijo zelo priljubljeno hrano za živino, ki jo zelo rada žre, ko se je privadi. Glede vrednosti te krme je treba povdariti, da vsebuje le malo rudninskih snovi, vsled česar se priporoča dodajati taki krmi nekaj gramov kalcijevga apna, ki bo posebno letos pri tej slabi klaji zelo ugodno učinkovalo na vso živino.

Osušeni zrezki sladkorne pese se na dan poklada živini v sledečih množinah: kravam 2—3 kg, volom 3—4 kg, teletom primerno njih starosti od $\frac{1}{2}$ —2 kg, prasičem $\frac{1}{4}$ —1 $\frac{1}{2}$ kg. Osušeni zrezki se najpreje namočijo v vroči vodi, da se napihnejo, potem šele se ohlajeni ali vsaj mlačni pokrmijo. Ti zrezki posebno ugodno učinkujejo na mlečnost krav, ki nam po takem krmljenju dajo mnogo več mleka. Tudi za mlado živino so zelo priporočljivi, ker ugodno vplivajo na prebavljanje tudi drugih krmil. Posebno pa prijaajo prasičem, ki se po tej krmi zelo ugodno razvijajo.

Kmetijska družba je nabavila nekoliko vagonov tega izbornega krmila, ki ga oddaja živinorejcem po primerno nizki ceni, ki so označene na prvi strani „Kmetovalca“. Kdor si želi nabaviti to krmilo, naj se zanj takoj priklasi.

O vrednosti hlevskega gnoja.

Inž. C. Jeglič.

(Konec.)

Umetni gnoj torej je in mora biti cenejši od hlevskega, živalskega (animalnega) gnoja. Naravni živalski gnoj namreč daje zemlji še druge, posebne koristi, ki so vrlo važne za dobro stanje in uspevanje poljedelske produkcije. Hlevski gnoj vsebuje razen rastlinske hrane, ki se nahaja tudi v umetnih gnojilih, še maso organskih tvarin (ostankov neprebavljene živalske krme, stelje itd.), ki se v tleh dalje razkrajajo ter nastaja iz njih rodovitni humus, črna prst. Te organske tvarine so jako ugodna podlaga za življenje mikroskopsko drobnih rastlinic, mikroorganizmov, ki ravno povzročujejo razkrajanja. Dober živalski gnoj prinaša v brazdo ogromno množino teh neobhodno potrebnih bakterijev in drugih mikroorganizmov, teh majčkenih, nevidnih bitij, ki presnavljajo in preoblikujejo orno grudo ter dajejo življenje in delovno moč poljedelčevi zemlji. Brez bakterijev bi bila zemlja mrtva, bi ne živela in rastline bi usihale, četudi bi bile zakopane krog koreninice cele rezerve najboljših gnojil. Zato kmet vkljub draginji ne bo smel nikoli popolnoma opustiti proizvodnje živalskega gnoja na svojem gospodarstvu. Z uporabo samo umetnih gnojil ni mogoče vzdržati tla trajno plodnim, razen zemljo črnico, izredno bogata humozna tla. Pravimo: hlevski gnoj ne deluje in ne vpliva na tla samo kemijsko, nego tudi fizikalno in biološko. Dober hlevski gnoj nepripravna tla poboljšava, popravlja njegovo sestavo, strukturo, dočim umetna gnojila često dobro strukturo tla pokvarijo.

Niso vse vrste živalskega gnoja enakovredne. Največ fosforove kisline vsebuje konjski gnoj, najmanj goveji gnoj. Kalija dajemo tlam razmeroma največ z ovčjim gnojem, a najmanj z govejim. Na vrednost hlevskega gnoja zelo vpliva tudi množina scalnice, ker ona daje gnoju največ lahko topljivega dušika, ki je najdražje rastlinsko hranilo. Dušika je v tleh neznatna količina na razpolago, a rastline ga mnogo potrebujejo. Zato je ta hrana najdragocenejša, in tudi v umetnih gnojilih smo videli, da jo plačamo najdražje (44 K za 1 kg). Za dušikom je najdražja fosforova kislina, potem kalij, a najcenejše je apno. Dalje vplivajo na vrednost gnoja še mnogi drugi odločilni činitelji: krma, način uporabe dotične živali (n. pr. voli, ki jih samo pitamo, dajejo najboljši gnoj), množina vode v gnoju, stelja ter predvsem: tudi ravnanje z gnojem na gnojišču in polju.

Kmet-gospodar, ki upravlja in ravna vsa sredstva poljedelske produkcije s ciljem, da doseže čim večji čisti dohodek, mora torej in sme uporabljati gnoj samo tam in tako, da se mu gnojenje v resnici izplača. Videli smo, rastlinska hrana v hlevskem gnoju je mnogo dražja kakor v umetnih gnojilih. Razentega ima vsaka kmetijska rastlina svoje posebne potrebe: krompir, pesa in okopavine zahtevajo razmeroma največ kalija, žito največ fosfora, detelje so najhvaležnejše za apno. V hlevskem gnoju se pa nahajajo te hranilne snovi v manjši količini in za razne rastline v neprikladnem razmerju. Zato moramo dotični njivi poleg hlevskega gnoja dodavati ono umetno gnojilo, ki ga potrebuje. Poljedelec mora torej svoja tla preizkušati, izpraševati za njegove potrebe. Če gnojiš na primer svoj travnik samo z gnojnico brez dodavanja žlindre ali superfosfata, odnosno še drugih umetnih gnojil, trava zaradi dušika res mnogo bujnejše rase, ali porablja pri tem tudi več druge hrane iz tla, posebno fosforove; v takem primeru kmalu izginejo s travnika detelje, ker one so navezane na pridodavanje fosforov hrane. S premišljenim gnojenjem, s podporavanjem zelenega gnoja, z umnim plodoredom (kolobarjenjem) itd. dosežemo, da nam bo dobro obdelana njiva dajala ne samo največje pridelke, nego tudi najvišje dohodke, ki so mogoči v danem gospodarskem položaju.

Jasno je iz naših početnih računov, da so produktijski stroški živalskega gnoja odvisni od krajevnih razmer, od cene krmi, mleka, mesa, delovnih moči itd. Čim dražje n. pr. prodaj mleko, čim cenejši so posli, tem ugodnejše bo izpadel tudi račun produkcije gnoja. Da povdarimo še enkrat: hlevski gnoj ni samo dragocena hrana za poljedelčevo zemljo, nego tudi terja dragocene stroške. Drago produciran gnoj mora torej tudi imeti in kolikormoč ohraniti svojo notranjo, hranilno vrednost. Dober gnoj je kmetovo zlato. Zato ga nikar lahkomišemo ne razsipaj ter ne puščaj, da ga voda izplakuje in odnaša v Savo! Ne daj, da solnce ubija nje govih bakterijev, zaseni gnojišča z drevjem ter ne postavlja gnojnih kupčkov širom polja, da tekom tednov in mesecev odide v zrak njih najboljša moč!

To nam govori naš račun. In še mnogo drugega nam kliče. Kmetov poklic je težji, nego si mnogi predstavljajo. V teh hudih časih je treba, da pričneš misliti na mnoge reči, za katere se dozdaš morda še zmenil nisi. Če ne maraš premišljati sam, veruj, da tem pazljivejšo premišlja o tebi usoda! In za vsakogar vodi usoda njegov račun, ki s točno sliko odgovarja njegovi vestnosti in izobrazbi. Nujno je, da premisliš, kaj pripovedujejo računi o tvojem gospodarstvu in kaj je v njih skrito. Komur ni mar računov, mu jih usoda o svojem času sama napiše. Tak kmetni vreden svojega stanu. Pa še nekaj:

računi, ki jih n'imaš na papirju, ti lahko uidejo tudi iz glave, a ne uidejo vsevedni usodi, ki ti jih enkrat neizprosno prinese napisane črno na belem in morda — v obsodbo vred. A takrat je popravljanje prekesno!

Sadjarji Slovenije!

Svetovna vojna, ki je omajala malodane vse socialne, kulturne in ekonomske temelje, ni šla neopaženo tudi ne mimo našega sadjarstva. Nova grupacija dežel in držav zahteva z železno doslednostjo nove orientacije v pogledu naše sadne trgovine. Z občudovanja vredno žilavostjo in vztrajnostjo zasledujejo sosedje v inozemstvu samo en cilj: Kako pridobiti za svoje sadje častno in trajno pozicijo na svetovnem trgu, kako zvišati produkcijo doma, ter postati neodvisni od sosedov.

Tudi nas čakajo težki boji, velike naloge! Niti minute ne kaže izgubljati, vreči se moramo na delo z vso energijo, da izvojimo prestiž v tekmovalni borbi, ter zagotovimo našemu sadju ono mesto na svetovnem trgu, katero edino mu pripada.

Kot prvi korak k temu velikemu cilju naj bo letošnja sadna razstava za vso Slovenijo, ki se vrši od 8. do 15. oktobra v „Narodnem domu“ v Celju.

Ta razstava naj pokaže širji javnosti, osobito pa sadnim trgovcem in drugim interesentom tu- in inozemstva kaj premoremo, uveri jih naj o izborni, že ponovno na svetovnih razstavah z najvišjimi priznanji odlikovani neprekosljivi kakovosti našega sadja.

Ta razstava naj bo živa knjiga, iz katere bo posnel naš producent - sadjar, katere smernice mu bo ubrali v bodoče v dosego najvišjega čistega donosa in gospodarskega uspeha iz svojega sadjarstva.

Na delo vsi!

Samo mesec dni še imamo časa; pokažimo svetu, da smo zmožni tudi v tej kratki dobi nekaj ustvariti! Vsakdo prečitaj pazljivo spodaj sestavljeni program, preudari temeljito, v katerem oddelku in v kateri nalogi se hoče udeležiti sadne razstave, na to pa zahtevaj nemudoma od uredništva „Slov. Sadjarja“, Ljubljana, „Prijavnico“.

Prijavnico je doposlati čimprej, najpozneje po do 25. sept. na: Ožji odbor za sadno razstavo v Celju.

Glavno načelo pri vsem pa velja: „Rajši se udeležiti samo v eni nalogi, toda v isti z uspehom, kakor pa v mnogih, toda le polovičarsko!“ Odlikovanja, ki se bodo delila po končani razstavi, bodo najlepše zadoščenje za uspešno delo, trud in stroške.

Program sadne razstave.

A. Oddelek za društva, okraje, občine, sadjarje.

1. Naloga: Dosedanji normalni sadni sortiment (izbor) Slovenije po 5—10 kom. od vsake sorte.
2. „ : Sade predpisano vloženo (zapakovano), in sicer v zabojih po 5 kg, 25 kg, 50 kg, v sodih po 50 kg, po 100 kg, v košarah po 10—30 kg (od vsake posode po 1 komad).
3. „ : Sortiment (izbor) najboljših moštnih jabolčnih in hruškovih sort (po 5—10 kom.).
4. „ : Sortiment jabolčnih in hruškovih sort (namiznih in moštnih) za gotove lege,

- n. pr. za visoke, srednjevisoke, zapadne, vzhodne, severne itd. (po 5—10 kom.).
5. Naloga: Sortiment pozno cvetočih sort (po 5—10 kom.).
 6. „ : Sortiment najbolj priporočljivih lokalnih jabolčnih sort (po 5—10 kom.).
 7. „ : Sortiment najbolj primernih jabolčnih in hruškovih sort za sajenje po travnikih in pašnikih (po 5—10 kom.).
 8. „ : Sortiment najprimernejših jabolčnih in hruškovih sort za obcestne nasade (po 5—10 kom.).

B. Oddelek za posamezne producente.

9. „ : Različno sadje v poljubnih množinah, sadne konzerve itd. posameznih producentov, okusno razstavljeno. Semkaj spada tudi vse drugo koščičasto, lupinasto, jagodičasto sadje in grozdje vinske trte.
10. „ : Sortimenti priporočljivih sort od posameznih sadjarjev v svrhu določitve pravih pomoloških imen. Posamezni plodovi se naj zaznamujejo s številkami ter zapomnijo tudi drevesa, da bo event. mogoče dobiti od istih pozneje cepiče.
11. „ : Razvoj sadnega drevesa od divjaka do godnega za sajenje (v naravi).

C. Sadni izdelki.

Suho sadje, mezga, marmelade, vkuhanu sadje (kompoti) zdriz ali žele, sadni siri in pašte, sadni sokovi, brezalkoholne pijače, sadjevec, itd. itd. v poljubnih množinah.

D. Sadjarsko in vrtnarsko orodje.

Razno orodje, aparati in stroji, ki se uporabljajo v sadjarstvu in vrtnarstvu.

Splošne določbe.

1. Sadju, namerjeno za razstavo, mora biti ločeno po sortah, dobro in pravilno vloženo v lesno volno (šoto, žagovino, mah, listje itd.), da se med prevažanjem ne obtise in pokvari.
2. Vse razstavno blago je vpslati najpozneje do 6. okt. na „Ožji odbor za sadno razstavo v Celju“.
3. Krožniki za posamezne sortimente se bodo dali na razpolago od razstavljalnega odbora.
4. Poškodovano, gnilo in črvido sadje se bo odklonilo. Izločitev takega sadja se lahko izvrši tudi med razstavo.
5. Za poškodbe ali izgube razstavljenih predmetov ne prevzame vodstvo odgovornosti.
6. Kot odlikovanja se bodo delile diplome, event. tudi sadna drevesa.

Dolžnost razstavljalcev.

1. Pravočasna in točna prijava je potrebno potrebna, da se bo zamogel razstavljalni prostor primerno razdeliti in da ne bo trpela razstava na enotnosti.
2. Za razstavo določeno sadje se mora skrbno obrati in trdno vložiti v pripravnice posode, da ne bo trpelo med prevažanjem škode.
3. Vsaka pošiljka naj ima zunaj označbo za kateri oddelek in nalogo je namenjena, da bo imel razstavljalni odbor, ki je že itak vsestransko zaposlen, lažje delo.
4. Tablice, etikete in svoj naslov si naj priskrbi vsak razstavljalac po možnosti že doma, kajti na razstavnem prostoru ni več časa za lepo in mirno pisanje.
5. Naravna in preprosta dekoracija je kras vsake razstave. Vendar mora igrati sadje glavno, dekoracija pa le postransko vlogo.

OCENA KNJIG.

Računar v krošni in dinarski veljavi. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezani knjigi Din. 25.—. Računar je v svoji sestavi tako preprost in jasan, da ne potrebuje nobenega posebnega pojasnila. Raditega ga bo znal vsakdo, in le za one, ki še niso imeli „Hitrega računarja“ nikdar v rokah, naj velja kratko navodilo na prvih straneh te knjižice. Računar obsega: Preračunavanje kron v dinarje in dinarje v krone; Računar od 1 pare (vinarja) do 1 dinarja (krone); Računar od 1 do 5 dinarjev (kron); Računar od 5 do 200 dinarjev (kron); Računar obresti; Mera in teža. Knjižico toplo priporočamo vsem trgovcem, kramarjem, semnarjem kakortudi vsakemu posestniku - kmetovalcu, ki si hoče hitro in zanesljivo pomagati ob sedanji menjavi denarja.

KMET. ŠOLSKI VESTNIK.

Na novoustanovljeni srednji kmetijski šoli v Mariboru se prične po naročilu gospoda ministra poljoprivrede prvo šolsko leto 1922/23 meseca novembra. Prvi tečaj srednje kmetijske šole se odpre v tem primeru, ako se prikladi zadostno število kvalificiranih učencev. Dan otvoritve se objavi, čim bodo vse predpriprave za to dovršene. Novo srednjo kmetijsko šolo je razločevati od sedaj že petdeset let stare vinarske in sadjarske šole v Mariboru, ki obstoja dalje in začne 51. šolsko leto 16. septembra t. l. Namen srednje kmetijske šole je, da se nje učenci izobrazijo teoretično in praktično v kmetijski stroki, tako da morejo pozneje z uspehom voditi manjša in srednja privatna in državna posestva ter dobro opravljati državno službo kmetijske stroke. Nauk v srednji kmetijski šoli traja tri leta, a četrto leto je posvečeno izključno praktičnemu izpolnjevanju in specializovanju. Šolsko leto traja do konca julija naslednjega leta. Vsi učenci so eksternisti (izven zavoda stanujoči in oskrbovani). Za učence ni predvidenih nobenih stipendij. Pogoji za sprejem so: a) starost najmanj 16 let; b) najmanj z dobrim uspehom dovršena popolna meščanska šola ali nižja realka ali nižja gimnazija; ako so dotičniki razentega absolvirali kako drugo kmetijsko šolo ali kako kmetijsko prakso ali so predvsem kmetijski sinovi, imajo prednost; c) lepo vedenje; d) državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; e) telesno in duševno zdravje, kar ugotovi tudi šolski zdravnik pred končnim sprejemom v šolo. Prošnje za sprejem, pisane lastnoručno na vso polo in kolekovane s 13 dinarji, je poslati do 1. oktobra t. l. ravnateljstvu srednje kmetijske šole v Mariboru (vinarska šola). Prošnji se morajo priložiti: 1.) krstni list; 2.) domovnica; 3.) zadnje šolsko spričevalo; 4.) zdravniško spričevalo; 5.) spričevalo o navedenosti pri onih prošilcih, ki ne vstopijo v šolo neposredno iz kake druge šole; 6.) kratek popis dosedanjega življenja. Obvestilo o rešitvi prošnje se dostavi po pošti vsakemu prošilcu. Učenci, ki ne bodo zadovoljivo napredovali ali so neprimernega vedenja, se odstranijo iz šole med šolskim letom.

Kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje svoj novi tečaj, ki se prične s pričetkom novembra t. l. Šola ima zimski in letni oddelek. Zimski oddelek je namenjen zlasti kmetijskim sinovom iz nevinorodnih krajev, letni pa onim iz vinorodnih krajev. Na šoli, ki je ena najstarejših kmetijskih šol v naši državi, so vse panoge kmetijstva zastopane v obsežnem šolskem gospodarstvu. Ako dovrši učenec celoletni in za njim pa drugi zimski tečaj, si pridobi v vseh panogah kmetijstva temeljito znanje. Zato priporočamo vstop v to šolo, kar najbolje. Prošnje je vlagati do 20. septembra t. l. pri ravnateljstvu. Pogoji za sprejem so razvidni iz razpisa v našem listu in v 17. številki letošnjega „Kmetovalca“.

Gospodinska šola v Šmihelu pri Novem mestu prične novo šolsko leto s 16. oktobrom t. l. Šola je šestmesečna in traja pouk do 15. aprila 1923. V njo se sprejemajo notranje in zunanje gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti najpozneje do 1. oktobra t. l. pri vodstvu gospodinske šole v Šmihelu, kjer se dobe tudi vsa potrebna pojasnila glede preskrbnine itd. Prošnjam je priložiti rojstni list in zadnje šolsko spričevalo.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Podrobna navodila k vprašanjem glej 1. številko.

Vprašanje 103. Vsled ponovne suše je pri nas postalo veliko pomanjkanje živinske krme. Marsikdo namerava požeti sedaj zeleno praproto, jo posušiti in pozimi zrezano med rezanico pokladati živini. Ali je praproto škodljiva živalim in ali jo priporočate za krmo? (O. M. v V.)

Odgovor: Pokladanje praproti goveji živini Vam odsvetujemo iz popolnoma enostavnega vzroka, ker nima nikakih prebavljivih živalskih hranilnih snovi v sebi. Taka krma je za želodec le nepotrebna teža, ki napravlja v prebavilih živalim neprijetnosti. Pomanjkanje živinske krme poskušajte nadomestiti z napravo vejnika, to je listja topola, lipe, breze, jesena, hrasta in leskve. O pravilni napravi vejnika glejte v zadnji številki „Kmetovalca“ članek: „Napravljajte vejnik za živinsko krmo!“ P—j.

Vprašanje 104. Katera umetna gnojila mi priporočate jeseni za ozimna žita? (M. P. v Št. V.)

Odgovor: Prečitajte spis, objavljen v 16. številki „Kmetovalca“ pod naslovom: „S katerimi umetnimi gnojili nai gnojim v jeseni ozimnemu žitu?“ P—j.

Vprašanje 105. Ker bodo letos pozimi kokošja jajca draga, prosim nasveta, kako naj jajca shranim, da se ne pokvarijo? (F. L. v Ž.)

Odgovor: Za shranjevanje jajec za zimsko uporabo se priporočajo v mesecu avgustu in septembru znešena sveža jajca. Najbolje so iz gnezda vzeta. Tako nabrana jajca se najpreje umijejo z vodo in nato nalože v steklene posode ali pa v lonce in zalijejo z mešanico vodenastega stekla in navadne sveže in čiste vode. Ta se pripravi na ta način, da se pomeša na 6 litrov vode 1 l vodenastega stekla, dobro premeša in vlije v posodo z jajci, tako da ostanejo vsi pod gladino razstopine. Napolnjene posode se potem položijo na hladan kraj, najbolje v klet in večkrat dolivajo z vodo, da ostanejo jajca zalita in s tem nepokvarjena. Večje množine Vam svetujemo shraniti v apneni vodi. P—j.

Vprašanje 106. Ker sem pridelal obilico prosa, ga nameravam pokladati živini kot močno krmilo. Kakšno hranilno vrednost ima proso? (J. O. v J.)

Odgovor: Proso se malo uporablja kot močno krmilo za živino, akoravno ne zaostaja njega hranilna vrednost prav nič za ovsom. Proso vsebuje precej beljakovin in maščobe; manj vredne in jako težko prebavljive so prosene luščine. Vsled drobnosti in njegove trdote se priporoča pokladati proso debelo z mletom (šrot) vsem vrstam domačih živali. Krmiljenje naj bo slično kakor pri ovsu. P—j.

Vprašanje 107. Kako se iz bezgovih jagod kuha žganje? (Odgovor na več vprašanj.)

Odgovor: Znale so pravljice, bajke in ljudske navade o čudodelnem bezgu, katerih izvor sega celo v dobo poganstva. Uporabljal se je v najrazličnejše svrhe. Največ pa se je iz bezgovih jagod kuhalo žganje, ki je služilo kot zdravilno sredstvo proti različnim boleznim; to „zdravilo“ se uporablja še danes in je marsikje jako cenjena navada. V svrhu izdelovanja bezgovega žganja se najpreje bezgove jagode potrgajo in v primernih posodah stolčejo, kakor brinje. Nato se z njimi napolni posoda do ¾ vsebine. V to so najpripravnejši pokončen sod z vraticami, kad ali čeber. Posodo se nalahko zapre in pusti v njej bez-

gove jagode en do dva meseca, da povre ves sladkor v alkohol (žganje). Povrete jagode se kuha potem slično kakor one od brinja ali pa češplje. Bezgovo žganje je jako okusno, v ceni visoko, le žal, da se iz teh jagod izdela malo žganja. P—j.

KMETIJSKE NOVICE.

50% popusta na železnici posetnikom Regionalne (okoliške) razstave v Zagrebu od 17. do 23. sept. 1922. Ministrstvo saobračaja je dovolilo z dopisom od 28. avg. t. l. št. 26. 388., 50% popusta posetnikom Regionalne (okoliške) razstave konj, govede, zelenjave, sadja, grozdja in vina (Vinski sejm), ki jo priredi Hrv. slav. gospodarsko društvo v Zagrebu od 17. do 23. septembra 1922. Posetniki kupijo na želez. postaji, kjer vstopijo, cel vozni listek, ki ga pri dohodu v Zagrebu ne smejo oddati, ker jim bo služil tudi za povratek. Izkazati se pa morajo tedaj s potrdilom tega društva, da so se razstave res udeležili; potrdila dobe na razstavnem prostoru Hrv. slav. gospodarskega društva v Zagrebu. Prednost znižanja voznine traja od 14. do 26. septembra t. l.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo. SPORED:

1. Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno pošljejo vabila in spored občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa. Vabila je poslati najmanj 10 dni pred izidom „Kmetovalca“. Za volitev podružničnih zastopnikov za družbeni občni zbor je merodajen § 31., točka 6., po kateri se število udov, ki je merodajno za volitev zastopnikov, ravna po številu onih podružničnih udov, ki so svojo udnino plačali do 31. marca tistega leta, ko je družbeni občni zbor sklican. Če se pa družbeni občni zbor skliče pred 31. marcem, tedaj je merodajno število udov, ki so plačali svojo udnino do dneva, ko se je ta občni zbor sklical. Volitev delegatov pri tistih podružnicah, pri katerih niso še vsi udje plačali udnine do podružničnega zbora, ki se vrši pred 31. marcem, je torej brez pomena.

Bled, v nedeljo, 1. oktobra 1922. ob treh popoldne v „Blejskem domu“:

Breznica, v nedeljo, 8. oktobra 1922. ob treh popoldne v stari šoli na Breznici:

Čatež pri Vel. Loki, v nedeljo, 15. oktobra 1922. po prvi sv. maši pri g. načelniku v Dol. vasi št. 9:

Kamnik, v ponedeljek, 16. oktobra 1922. ob devetih popoldne v „Kamniškem domu“:

Krško, v nedeljo, 8. oktobra 1922. ob desetih popoldne v gostilni pri g. Gregoriču:

Loški potok, v nedeljo, 8. oktobra 1922. ob treh popoldne v „Društveni dvorani“ na Hribu:

Leskovec pri Krškem, v nedeljo, 8. oktobra 1922. po prvi sveti maši v šoli:

Negova, v nedeljo, 1. oktobra 1922. ob polosmih zjutraj v šoli v Negovi:

Polhovgradec, v nedeljo, 1. oktobra 1922. ob osmih zjutraj v prostorih g. Ant. Grašiča, Pristava, št. 10:

Prilmskovo, v nedeljo, 1. okt. 1922. ob poldesetih dop. v šoli:

Skarjuča, v nedeljo, 1. oktobra 1922. ob polosmih zjutraj v šoli:

Škocijan, v nedeljo, 8. oktobra 1922. ob dveh popoldne v hiši g. načelnika v Škocijanu:

Št. Jošt, v nedeljo, 1. okt. 1922. ob dveh popoldne v župnišču:

Sv. Peter v Savinjski dolini, v nedeljo, 8. oktobra 1922. ob osmih zjutraj v društvenih prostorih:

Tuhinj, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob enajstih popoldne pri tovaršu Jerneju Kaduncu v Zg. Tuhinju:

Velika Loka, v nedeljo, 15. oktobra 1922. ob treh popoldne v prostorih g. Bukovca Al. v Vel. Loki:

Želimlje, v nedeljo, 8. oktobra 1922. takoj po sv. maši v šoli,

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 10 D na leto.
Za inozemstvo 20 D. — Posamezna številka stane 50 para.
Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 400 D,
na 1/2 strani 200 D, na 1/3 strani 100 D, na 1/4 strani 65 D, na 1/5 strani 35 D.
Vsaka beseda v »Malih naznanilih« stane 25 par, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo;
tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za
Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. — Ponatisi iz
»Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

Št. 17 Ljubljana, 15. septembra 1922. Letnik XXXIX.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Živinorejci! Pozor!

Kmetijska družba oddaja sladko seno po približno 9 K in slamo po približno 5 K kilogram franko vsaka železniška postaja Slovenije v celih vagonih. Naročila je takoj doposlati družbi.

Družba prejeme v kratkem nekaj zimske grahore mešane z ječmenom oziroma ržjo, ter jo bo oddajala po Din 6-25 za kg brez vreč, franko skladišče Ljubljana.

Semena:

Ajda, črna in siva, čiščena po Din 5— za kg. Vreče se računajo posebej.

V zalogi so naslednje semenske trave:

brezpredenčni mačji rep	14—	Din za kg
pasja trava	20—	" " "
laška ljulika	11—	" " "
prvovrstna travniška mešanica	12—	" " "

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljave. Pri vagonskih naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Kajnit, 12—14%, po Din 70:— za 100 kg.

Kalijeva sol, 42%, je zopet v zalogi po Din 140:— za 100 kg.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosf. kisline po 190 Din 100 kilogramov z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po 185 din sto kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po 150 dinarjev sto kilogramov.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po 150 din. sto kilogramov.

Thomasova žindra pride v kratkem.

Krmila:

Osušeni zrezki sladkorne pese po Din. 4— za kilogram z vrečami vred.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6— kilogram, v manjših množinah po Din 7— kilogram.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg Din 8— za kg, na drobno Din 8-50 za kg.

Riževi otrobi, vsebujoči 17% beljakovin in maščobe, tedaj enakovredne pšeničnim otrobom po 1-90 Din za 1 kg z vrečami.

Vinogradniške in vrtnne potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Eponit, s katerim se vzame vinu vsak zopern okus ali duh, bodisi po gnilobi, plesnivcu, po sodu, grenkobi itd. stane 30 Din kilogram, poština in ovoj posebej.

Gumijevе cevi po Din 15— za meter.

Gumijevе plošče (sklopke) za trtne škropilnice po Din 7-50 komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojdin).

Petrolenol, sredstvo zoper krvavo uš, po 12-50 Din 1 kg v posodi kupca.

Salojdin, (antiklor, natr. tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trtno plesnobo, po 7 Din za 1 kg.

Škropilnice (bakrene) za trtne so zopet v zalogi. Cena za komad 400 Din. Poštšina 25 dinarjev.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena zaklopnici po 5 kg 35 Din brez poštne.

Uranla zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40—, brez poštne.

Žveplalniki, ročni po 70— Din za komad.

Žveplovi trakovi na juti za žveplanje sodov, najboljši, brez arzena po 7 Din kilogram, na azbestu po 11 Din kilogram.

Zelatna za čiščenje vina po 45 Din kilogram.

Žveplo, dvojno rafinirano, superventilirano, 85—95 Chan cel, 90/100% finosti, v vrečah po 50 kg po Din 4—, manjši množine po Din 4-50 za kg.

Razne kmetijske potrebščine:

Antilavit v varstvo setev pšenice, turšice, graha, grašice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabci, kokošmi itd., je zopet došel in se dobi v zaklopnicah po osminko kilograma za 10 Din, 50 gramov za 6-25 dinarjev.

Bergamaški brusni kamni so v zalogi sledeče vrste: 25/26 cm po Din 12—; 21/22 cm po Din 6— za komad.

Rogaški brusni kamni po Din 2— za komad.

Vsak konjerejec in kovač mora imeti knjigo „Podkovstvo“, pouk kovačem in konjerejcem, ki jo je spisal živinozdravnik Lovro Tepina. V njej je dobiti vsa potrebna navodila kako ravhati s kopiti in kako morajo kovači umno podkovati konje in vole. Knjiga se dobi pri Kmetijski družbi in stane 45 K.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Plužni trupl AW 5 po Din 225—.

Brane, V a po Din 455— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280—.

Travniske brane, 47 kg A 2 po Din 500— komad! A 3 57 kg po Din 600—; B 3 55 kg po Din 600— komad.

Univerzalni plugi D 8 MN po Din 700— za komad.

Univerzalni plugi D 7 MN po Din 650— za komad.

Dvoležni plugi Z 61 po Din 800— za komad.

Obračalni plugi UW 5 po Din 650 za komad.

Obračalni plugi UW 7 po Din 700— za komad.

Obračalni plugi UW 9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugi po Din 400— za komad.

Izoravači za krompir po Din 300— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25— za komad.

Lemeži za plug D 7 MN po Din 25— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50— za par.

Plazi (Sohlen) za pluge po Din 10— za komad.

Posnemalniki Jubica za 75 l po Din 700—; 100 l po Din 1250—; 125 l po Din 300—; 150 l po Din 1500— komad.

Stroji za izdelavo surovega masla C Gr 3 po Din 500— komad.

Poljudno navodilo za merjenje lesa,

II. izdaja, sestavil inž. A. Šivic.

Kmetijska družba za Slovenijo je založila drugo, predelano izdajo leta 1914, izdanega, že popolnoma razprodanega XIV. zvezka „Kmetijske knjižnice“, ki nosi gori označeni naslov.

Knjižica obsega navodila, kako se izračuni telesnina debel posekanega in rastočega, stoječega drevja ter celih gozdov, kakortudi obtesanega in razžaganega lesa. Pridejane so vse za tako izračunavanje potrebne tabele.

Gozdni posestnik se pouči, kako se določa prirastek v gozdu, izračuni prostornina lesa v ogljarskih kopah ter kubična mera drva. V knjižici so tabele za primerjavo nove dolžinske, ploskovne in kubične mere s staro.

Navodilo je namenjeno predvsem kmečkim gozdnim posestnikom, dalje gojencem kmetijskih šol, gospodarskim odborom za skupna gozdna posestva, zadrugam, upraviteljem cerkvenih in župnih nadarbin, cenilcem in drugim, ki se za stvar zanimajo.

Cena brošurani knjižici pri Kmetijski družbi v Ljubljani je 10 dinarjev.

Pozor gospodari na životinjske bolesi!

Svakoga prolečja pojavlja se svinjska rudečica, vranični prisad i mnoge druge zarazne bolesi medju domačim životinjama. Gospodari treba da budu na oprezu i da provedu cijepljenje još prije nego izgube koji komad, jer su svinje i goveda skupa a trošak za cijepljenje je razmjerno malen. U našoj državi priredjuje sada cjepliva Jugoslavenski serum zavod u Zagrebu. Ako gospodari trebaju upute, neka se obrate na taj zavod.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v denarju ali znankah najmanj pa skupaj Din. 5— sicer se naznanila ne objavijo. Upravištvo ne prevzame posredovanja.

Prvovrstna kmetija

z dobro idočo gostilno, v trgu Mokronog, se prod. Poljsnila pri Peter Strel v Mokronogu.

MAJER (valpet ali gospodarski opravnik)

energičen, preizkušen in več vseh panog (strok) poljedelstva, ki se ne plaši nobenega dela, čigar žena ali hčer bi opravljala gospodinjinski posel, se sprejme na srednje velikem posestvu jugoslovenskega Stalera pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe sprejme Martin Fischer, Gor. Radgona, Slovenija.

Brinje

staro, rudeče po K 5— in K 8—, staro istrsko po K 14—, novo hrvaško po K 12— nudi tvrdka I. KNEZ v Ljubljani, Gospodarska cesta št. 1.

Dobre pomije

se oddajo v restavraciji na glavnem koledvoru v Ljubljani.

Ekonom

z večletno prakso v poljedelstvu, vinoreji, sadjarji, razumem tudi v vrtnarstvu in čebelarstvu, oženjen, priden, pošten in zanesljiv išče boljše službe. — Dopise pod „Zanesljivost“ na upravo „Kmetovalca“.

Vrtnar

želi boljše službe, dotični je v splošnem vrtnarstvu dobro izurjen ter je tudi v poljedelstvu, v vzgoji drevsnice in trsnice praktičen in zanesljiv. Cenjene dopise pod „Praktičen“ na upravo „Kmetovalca“.

Oskrbnik

z izobrazbo kmetijske šole in večletno prakso upravnika večjega posestva, išče stalne službe. Spričevala na razpolago. Ponudbe je z naslovi poslati upravi do 15. oktobra pod „Oskrbnik“.

Cepljene trte

različnih vrst na podlagi rip. Portalis in tudi vko-reninjene bele šmarice prodaja Franc Zelenko, posestnik in trtničar, Bucmanci, Sv. Tomaž pri Ormožu. Cena po dogovoru. Za odgovor priložite znamke.

Tvrdka M. Šbil, Mokronog proda velik

železni, težak plug

za regulenje. Odda se po ugodni ceni. Sprejme se tudi reven 17 letni deček za pastirja proti ugodni oskrbi.

Večjo množino medu

proda Mihael Podboršek, kolar v Utku št. 4 pri Vodichah.

Oddam košnjo

za otavo, Zgornja Siška, šte. 57.

Oddam

lepe breje telice pincavke, dobre mlekarice. Fr. Škerjanc, Radomlje.

Semena

vseh vrst priporoča Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12. — Zahtevajte cenovnik!

Ržene rožičke

(Mutterkorn), sušeno lekovito bilje i cveče i dr. trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z drvmi žitom in drugimi deželimi pridelki. Tima Vladislavjevič, Beograd.

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 88.
trgovina sena, slame, krompirja, fižola, z drvmi žitom in drugimi deželimi pridelki.
Brzolavi: Andrej Oset, Maribor.

Inkarnat deteljo

priporoča tvrdka Sever & Ko., Ljubljana.

Naprodaj

ima 3 lepe, 6 tednov stare pse težke ovčarske pasme Ivo Svetina, poselnik v Zirovnici, Gorenjsko.

Prodaj

stroj za izdelovanje cementne in ilovnate zidne opke; izdeluje po 4 komade naenkrat. — Franc Berlič, Zapuže št. 3, p. St. Vid nad Ljubljano.

Imam naprodaj

par odsluženih žrebcev, dobrih za vsako delo in težko vožnjo. Severin Rozman, Zg. Otok, p. Radovljica.

Vosek in voščine

kupuje po najvišji ceni M. Schmiedhofer, Crna pri Prevaljah.

Želim premeniti službo

kot vinogradniški ekonom (nadvinčar). Sem absolvent sadjarske-vinarske šole, imam večletno prakso posebno v vinoraji in sadjarstvu ter sem zmožen tudi poljedelstva in vrtnarstva — oženjen in srednje starosti. Jezik slovenski in nemški. Cenjene dopise pod „Ekonom“ na upravo lista.

Krasno posestvo

pol ure od Maribora ob glavni cesti v ravnini, njive, travnik, gozd, vinograd, vrt, sadonosnik, vsega skupaj okrog 12 oralov, lep hram, hlevi za konje, blago, svinje in dosti drugih prostorov itd. s celim inventarjem proda takoj Franc Podlipnik, Maribor, Težno 37.

Prodaj

lepega, 13. mesecev starega bika, domače sivo-crne barve in kobilu, staro 3 in pol leta z 3 mesece starim žrebcom, široke simodolske pasme. Kobilu vozi sama ali s parom in je garantirano dobra za težko vožnjo in zdrava. Jakob Truden, Kozarčice, p. Stari trg pri Ložu.

Kmetovalci!

Skrbite za kar največje razširjenje „Kmetovalca“! Stremite za tem, da se ga lahko čita v vseh gostilnah in javnih prostorih. 30.000 nas je že v Kmetijski družbi, pa bi nas bilo lahko še enkrat več. Čim več nas bo, več bomo dosegli!

Upravišтво „Kmetovalca“

sprejema primerne inserate po cenah, ki so razvidne na poglavju.

Objavljenje bo imelo vedno zadovoljiv uspeh, kajti „Kmetovalec“ izhaja dvakrat mesečno v 30 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

Mlinske kamne,

oklone iz najboljšje bele, ostre skale, trde in srednje od 40 do 100 cm široke, po naročilu tudi večje, izdelujem zopet in prodajam po najnižjih cenah s pisarno garancijo. Leskovšek Anton, poselnik in kamnosek. Sv. Jurij ob lužni železnici pri Celju.

Tudi letos kupuje R. LUCKMANN v Ljubljani na Martinovi (Ahacijevi) cesti 10 po najvišjih cenah raznovrstna železnica, suho cvetje (suhe rože), lipovo cvetje, korenine, lubje in semena. Kdor si hoče s pridnim nabiranjem zagotoviti dober zaslužek, naj zahteva pojasnila pri imenovani tvrdki. Cene, ki jih plačujem nabiralcem, so letos izredno visoke.

Priporoča se tvrdka

Jožip Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7. Edina tovarniška zaloga najboljših šivalnih strojev za rodbinsko in obrtno rabo. Istotam se dobijo vsi posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, potrebščine za gospodinjstvo, krojače, čevlarje in sedlarje.

Prodaj

benz. lokomobil 4—6 HP, 1 prevozno mlatilnico s čiščilnico, 1 parni stroj 4—6 HP, stojič kotel, neprevozno, 1, 6 HP mlatilnico z motorjem. Vse v dobrem stanju. Proda se tudi par komadov novih ročnih mlatilnic in raznih drugih strojev. Martin Herge, Sv. Lenart, p. Vel. Nedelja.

Prodaj

3000 litrov vina, in sicer 2300 litrov rdečega in 700 litrov belega. Vino je dobro in vsebuje 11 do 12 odstotkov alkohola. Cena po dogovoru. Več pove uredništvo „Kmetovalca“. — Vinogradnik pri sv. Križu na Dolenjskem.

Ekonom

absolvent vinarske in sadjarske šole, ter tudi vinčarske šole v Silberbergu pri Lipnici (vojaščinu prost), tačas vodja državnih nasadov, želi vstopiti vsled slabih eksistenčnih razmer v privatno službo. Ponudbe na upravišтво pod „Samec“.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON RANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič sodarski mojster Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemalo se v to stroko spadajoča popravila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna postrežba!

Iv. Jax in sin

Ljubljana.
Gospodstvska cesta
šivalni stroji in stroji za pletenje
Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867.
Vezanje poučuje brez plačn.

Pisalni stroji „A D L E R“

Ceniki zastoj in franko

Kolesa iz prvih tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAFENRAD.

Lepa kočija (Landauer)

dobro ohranjena za dva konja, ima napredaj Anton Buković, Ljubljana, Turjaški trg 3.

Stiskalnice za sadje in grozdje,

mline za grozdje in vso drugo železno priporočajo po znižani ceni A. Sušnik, trgovina z železnino, Ljubljana.

Mesarskega vajenca

iz poštene hiše, dovolj krepke postave, sprejme za 3 letno učno dobo z vso preskrbo Anton Zlajpah, mesar in gostilničar v Mokronogu, Dolenjsko.

Stavbeno podjetje.

Mestni stavbenik. Zidarski mojster.

Al. in Val. Accetto, — Ljubljana

Trnovski pristan št. 14.

Zaprisežena sodna cenilca. Prevzema vsakovrstne visoke stavbe v mestu in po deželi (od zunaj specielno praktična in higienična gospodarska poslopja in hleve). Izvršitev načrtov in proračunov — nadalje oblastveno koncesionirana posredovalnica za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Hlude, gojzdove, trame, deske in drva

ponudite Lesni družbi Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodnijo. Plačujejo se najvišje dnevne cene

Gospodarski upravitelj

strokovno izobražen, oženjen, več v vseh panogah gospodarstva, išče primerno mesto z nastopom 1. oktobra ali kasneje. Ponudbe sprejema Ivan Stampar, upravitelj vištelstva Zorkovac, pošta Draganići, Hrvatska.

Kmetijska družba

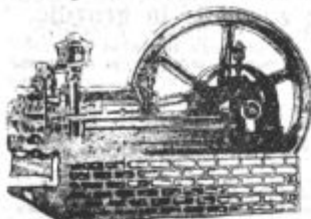
ZA SLOVENIJO

je izdala in prodaja naslednje knjige:

Zvezek	Cena D
2. Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	1.—
3. Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	1.—
5. M. Kostonjavec: O užitini od vina in mesa	3.—
8. Boh. Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških klučev	1.—
10. B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	2.—
12. Pridelovanje in razpečevanje namiznega grozdja ter vzgoja trtna špalirju. (B. Skalický)	1.50
13. O sestavljanju in setvi travnih mešaníc. (Weinzierl-Turk)	2.50
14. Ing. Anton Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	10.—
15. Steuert - Jamnik: Soseda Razumnika konjereja	2.50
Živnozdr. ovro Tepina; Podkovstvo, pouk kovačem in konjerejem	12.—

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika za-
loga vsa-
kovrstnih
poljedel-
skih stro-
jev.

iz najslovičnejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih
tovarnic „Welsia“.

Najstarejša hranilnica v Sloveniji.

KRANJSKA HRANILNICA V LJUBLJANI

ustanovljena leta 1820

sprejema hranilne vloge proti

4% obrestovanju.

S hranilnico sta zvezana Kredito društvo
in starostna hranilnica za posle in delavce.

Hranilnica je sirotinskovarna in jo nadzo-
ruje deželna vlada za Slovenijo.

Rezervni zakladi znašajo približno

8 milijonov kron.

Čisti dobiček je, v kolikor se ne porabi za
okrepitev rezervnih zakladov, po pravilih določen
v pospeševanje obče koristnih naprav in podjetij
na Kranjskem. Za te svrhe se je doslej darovalo
8.698.000 kron.

Pismene pošiljke je nasloviti na Kranjsko
hranilnico v Ljubljani, Knafljeva ulica št. 9.

Bukovih dru

klanih 1 m dolgih kupi
vsako množino trdka

Patenost & Remic

Ljubljana, Slomškova ul. 11.

na katero je poslati ponudbe.

Brzjavlj: »Parema«. Telefon 589.

77

Svarilo.

Društvo krovskih mojstrov za
Slovenijo s sedežem v Ljubljani
opozarja vse ceneje hišne posestnike,
gospodarje, njih namestnike i. t. d., da ne
dajo pokrivati in popravljati svojih streh
na poslopih raznim elementom in krpu-
carjem, kakor se je to v večji meri doga-
jalo dosedaj.

Taki ljudje strehe tako pokvarijo, da
jih še strokovnjaki za njim popraviti ne
morejo. Tudi bode odslej dalo društvo
take nekoncesionirane kvaritelje streh za
vsak slučaj policijsko zasledovati ter jim
tako na mestu ustaviti delo.

V Ljubljani, dne 25. julija 1922.

J. Križnar,
predsednik.

78

Gril,
tajnik.

KOSE

prima avstrijski produkt, 1

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.

Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230. — Telegr. „Orbis“

Razkužite
seme z uspehom če hočete imeti bo-
gategiš pridelek.

Zastopstvo
za Ljubljano Ljubljanska kumercijalna d. z. o. z.
LJUBLJANA, Bleiweisova cesta 18.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in poljedelskimi stroji

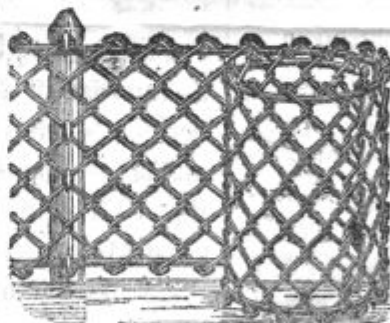
ima zopet v zalogi vse poljedelske stroje, kakor gepeljne
mlatilnice, slamoreznice, čistilnice, preše in mline za
sadje, ter pluge in kose iz znano prvovrstnih tovarn.

Za košnjo priporočamo znamenite prvovrstne ame-
rikanske kosilne stroje

„Mc. CORMICK“ in „DERING“.

Z rezervnimi deli naših kosilnih strojev lahko iz
naše zaloge takoj postrežemo.

Vse po najnižji dnevni ceni.

Lične in cenane žične mreže,

pletene s strojem iz najboljših v
ognju pocinkane žice za OGRAJE
VRTOV IN DREVESNIC, vsako-
vrstne ŽIČNE TKANINE iz že-
lezne, pocinkane in medene žice
za STROJE, MLINE IN OKNA,
ELASTIČNE POSTELNE MREŽE
iz galvanizirane žice na lesenem
okvirju v različnih velikostih,
raznovrstna SITA, REŠETA in
razne LESNE IZDELKE (suho
robo) za hišno in kuhinjsko upo-
rabo izdeluje in dobavlja po naj-
nižjih dnevni cenah:

EVGEN IVANC, Sodražica Slovenija

tovarna žičnih tkanin in pletenin, trgovina s sitarskim
in lesenim blagom

Zahtevajte ponudbe in ilustrirani cenik brezplačno.

Kmetska posojilnica

ljubljanske okolice v LJUBLJANI

v lastnem združnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po 4% (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160.000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1.200.000 kron.

VABILO
na

redni občni zbor

Kmetske hranilnice in posojilnice
na Vinici r. z. z. o. z.

ki se vrši v nedeljo, dne 1. okt. 1922.
ob 8. uri zjutraj v združni pisarni.

DNEVNI RED:

1. Čitanje revijskega poročila.
2. Potrdilo računskega zaključka.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob določeni uri
ne bil sklepčen, vrši se isti dan pol ure
pozneje drug občni zbor z istim dnevnim
redom in v istih prostorih, ki bo sklepčen
ob vsakem številu članov. Načelstvo.